

[Oluf Pedersen.]

Folks Interesser under de bestaaende Magtforhold. Det er min Tro, at vi fortsat tjener vort Folk og Fædreland vel ved at holde sammen. Staar Konge, Rigsdag og Folk sammen, da kan vi vel ikke derved undgaa, at der kommer strengere Tider, men vi kan uden unødvendige Ofre føre vort Fædreland frelst gennem Krigen.

Men saa er det ogsaa fortsat nødvendigt, at vi holder den partipolitiske Spekulation i Ave, saa at ikke det ene Parti giver sig ud for at være bedre Danske end andre. Sammenhold er nødvendigt, og Grundlaget er fortsat den Fælleserklæring af 2. Juli 1940 ved Dannelsen af det nationale Samarbejde, der jo fik saa overvældende Tilslutning i det danske Folk. Vi er enige om at kræve Ro og Orden. Vi lever i et folkestyret Land, og ingen Ven af Folkestyret, hvor han end befinder sig, saa lidt som nogen kongetro kan sætte sig uden for dette Ønske uden at forringe sig selv. Vi kræver, at vort Ønske bliver respekteret, og maa selv holde det dertil fornødne Justits, og de, der forbyder sig, har ikke Krav paa Medynk eller Overbærenhed inden for de af vor Lovgivning skabte Grænser.

Det er fortsat min Tro, at et fredeligt Forløb af Besættelsen tjener vort Lands Interesse ogsaa paa længere Sigt, ja, det er mit inderlige Haab, at Besættelsen maa forløbe saaledes, at naar dens Tryk er ophørt, det gode Samarbejde med den tyske Nabo da kan fortsætte, uden at der er skabt den Bitterhed, som et blodigt Opgør vilde skabe, og uden at vor Selvagtelse er tabt. Dette Ønske betinges af vor fulde Selvstændighed. Vi er nok et lille Folk, men vi vil herske i vort eget Land. Vi er nationalt bevidste, og denne Nationalfølelse er ikke mindst hos den jævne Arbejder, Bonde og Borger, der ikke skriger højt derom ved enhver Lejlighed. Det tør siges, at vi elsker vort Land, selv om vi ønsker vort Landskaanet for Krigens Gru. Krig er for mig en Fejltagelse, og det danske Folk har ikke forskertset i nogen Grad sin Ret til Livet, fordi vi blev forskaanet for de store Blodofre. Der er ikke ringeste Grund til at faa et Mindreværdskompleks af den Grund. Vi ønsker at være os selv, og vi ønsker ikke at råde over andre. Vi er naaet frem til at respektere andre Folk uden at sætte vort

eget Lys under en Skæppe. Nægtes kan det ikke, at det kneb noget for vore Forfædre. Vi er ogsaa naaet langt frem i indbyrdes Forstaaelse og i Samarbejde. Jeg tror, at vi kan faa en stor Opgave i Fremtiden ved at bidrage vort til, at en Krig ikke gentages, men skal den Opgave lykkes, gælder det om, at man ikke rives ind i et militaristisk Sindelag, men i alle Forhold søger at finde frem til fuld Retfærdighed. Vi bliver ikke ringere Danske, fordi vi ikke tror paa en Krigs Velsignelser, og jeg er stolt af den Besindighed og Klogskab, som vort Folk har udvist i disse vanskelige Aar ved at fornægte Krigen og dens Gerninger. Til syvende og sidst er det altid de aandelige nationale Værdier, der bliver de afgørende for en Nations Bestaaen. Der er trods alt højere Magter, der raader for alle Ting, og den Tro, at disse skulde kræve Krigsdeltagelse, for at Nationen skulde have Lov til at leve, er jo i alt Fald ganske ukristelig, herom kan da vist alle blive enige. Her i Danmark er vi jo paa den indre Lovgivnings Omraade gaaet langt frem imod det, som vi fra vor Side har betegnet som en Retsstat. Mand og Mand imellem har man erkendt, at man skal respektere Kravet om enhver sit. Det, som vi ønsker, er blot, at man ogsaa skulde respektere dette Krav i Forholdet mellem Borger og Stat og i Forholdet mellem Stater. Ønsket er jo klart og ligetil, og det burde kunne samle alle, der ikke føler, at de skal være bundet af Særinteresser eller gammel Fordom. Men selvfølgelig indrømmer jeg, at disse to Magter er strenge Herrer at kæmpe imod.

Selv om vi er relativt tilfredse med den Lovgivning, der har fundet Sted under det nationale Samarbejde, maa jeg tilstaa, at der ikke er meget af den, der kan begejstre os, og der er ogsaa fremkommet Lovforslag, som vi med god Grund kan være utilfredse med. Jeg nævner i den Forbindelse den Lovgivning, som ogsaa blev omtalt i Gaar, Loven om Landbrugets Arbejdskraft, der jo er en ganske utiltalende Lov, som man maa se at naa frem til at kunne undvære.

Man har under denne Debat drøftet Forholdet mellem Arbejder og Landbrug. Jeg tror, man maa se saadan paa det, at før Krigen var Landbruget forholdsvis ringe stillet, men under Krigen har det faaet sine Forhold forbedret, maaske endda mere,